

“Büyük bir dönüşümün içinden geçiyoruz, insanlık bir kabuk değiştiriyor gibi geliyor bana...” Seren Yüce ile Söyleşi

ÇAĞLA KARABAĞ¹

¹ Asst. Prof. Dr., Hacettepe University, Department of Radio, Television and Cinema

(Orcid ID: 0000-0001-9410-959X)

Özet

Bu söyleşi *Çoğunluk* (2010) ve *Rüzgârda Salınan Nilüfer* (2016) gibi önemli filmlerin yanı sıra ilk olarak dijital platformda izleyiciye sunulan *Masum* (2017) isimli dizi filmin yönetmeni olan Seren Yüce'nin pandemi koşullarında ürettiği işlere ve üretim süreçlerine odaklanmakta, ayrıca beslendiği kaynakları, dijital platformların yarattığı dönüşümlere ve salgın deneyimine ilişkin düşüncelerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Seren Yüce, yönetmen, sanat, Covid-19 Pandemisi

Interview with Seren Yüce

Abstract

This interview focuses on Seren Yüce's works and creative processes during the pandemic as well as his inspirations and thoughts concerning the pandemic experience and how digital platforms transform filmmaking practices. Seren Yüce directed such important films as *Çoğunluk* (*Majority*, 2010) and *Rüzgârda Salınan Nilüfer* (*Swaying Waterlily*, 2016), and also *Masum* (*Innocent*, 2017) an online series broadcasted by a digital platform in Turkey.

Keywords: Seren Yüce, director, art, Covid-19 Pandemic

Corresponding Author / Sorumlu Yazar	ÇAĞLA KARABAĞ Hacettepe University, Department of Radio, Television and Cinema
E-mail / E-posta	ckarabag@hacettepe.edu.tr
Manuscript Received / Gönderim Tarihi	May 17, 2021 / 17 Mayıs 2021
Revised Manuscript Accepted / Kabul Tarihi	May 20, 2021 / 20 Mayıs 2021
To Cite This Article / Kaynak Göster	Karabağ, Ç. (2021). "Büyük bir dönüşümün içinden geçiyoruz, insanlık bir kabuk değiştiriyor gibi geliyor bana..." Seren Yüce ile Söyleşi. <i>ViraVerita E-Journal: Interdisciplinary Encounters</i> , Vol 13, 244-250.

“Büyük bir dönüşümün içinden geçiyoruz, insanlık bir kabuk değiştiriyor gibi geliyor bana...” Seren Yüce ile Söyleşi

Sanatsal üretim bakımından Covid-19 Pandemisi sürecini değerlendirmenizi istesem neler söylersiniz? Yaratıcılığın sınırlarını zorlayan yeni imkânlar mı yoksa kısıtlılıklar mı daha fazla öne çıktı sizin için?

Seren Yüce: Tam salgının ve akabinde kapanmanın az öncesinde podcast için yazmaya başlamıştım. Yani sürecin tam anlamıyla yaratıcılığı etkilediğini söyleyemem ama bir anlamda zaman akışının yavaşladığı ve motivasyonların değiştiği bu durumun, üretimi etkilediği doğru. En azından konsantrasyonumu daha diri tuttuğumu söyleyebilirim. Yaptığım işin de podcast olması, teknik açıdan üretiminin çok daha masrafsız ve daha az zahmetli olması nedeniyle bu sürece uygun bir üretim olmuş oldu. Ama senin sorduğun anlamda sürecin kendisinin yaratımda bir değişikliğe neden olup olmadığının cevabı çok berrak değil bende. Salgın gibi büyük ölçekte bir olgunun yaşanmasıyla hazmedilip bir esere dönüşebilmesi arasında biraz zamana ihtiyaç olması gerektiğini düşünüyorum. Salgının başındaki korkular, dehşet dolu görüntüler, haberler, gelecek tasarımları, yalnızlık ve tekinsizlikle dolu duygular bugün, hasta ve hayatını kaybeden kişi sayısına ilişkin rakamlar o günden daha yüksek olmasına rağmen, toplumun geneli tarafından hızlıca normalleştirildi. Bu dönüşümü anlatabilmek veya bugün gelinen yerden o zamanları gözden geçirebilmek ve buna dair üretmek salgının üretim üzerindeki etkisini daha belirgin kılar kanımca.

Benim adıma yeni bir yazma formuna zemin hazırlamış oldu belki ama dediğim gibi kendinden menkul bir sebepten değil; zaman algısını değiştirdiği için yazma sürecinin de bir parçası oldu. Böyle bir sürecin sadece yaşanıyor olmasından dolayı onun etkisinde bir şey yapmaya çalışmak bir zorlama duygusu da yaratıyor.

Bu süreçte bildiğiniz gibi pek çok film festivali, sergi, konser, performans dijital ortama taşındı, ayrıca bazı kurumlar ve sanatçılar arşivlerini çevrimiçi erişime açtı. Bunlar içinde özellikle takip ettikleriniz oldu mu?

Seren Yüce: Çok fazla olmadı. Birkaç tane tiyatro oyunu izledim. İlk aklıma geleni Royal Court Theatre'ın *Cyprus Avenue* oyunu. Ve İstanbul film festivalinden bir film izledim. Şimdi çok hatırlamıyorum ama daha çok tartışma, konuşma ve online müze gezileri yapıyordum o dönem. Genel olarak neredeyse hiç film veya dizi izlemedim. Çok fazla dizi ve film tüketen biri değilim ve karantina süreci boyunca daha da uzaklaştım. Kurgusal bir şeyi anlamlandırmakta zorlanıyordum galiba.

Özellikle salgının başlarında yeni bir şeyler izlemek yerine, benim için özel bir yeri olan filmleri tekrar izleme ihtiyacı hissettim. Sizde durum nasıldı? Neler izlediniz? Nelerden beslendiniz?

Seren Yüce: Dediğim gibi özellikle film ve dizilere oldukça uzak kaldım. Daha çok psikiyatri üzerine tartışmalar, çözümlenmeler vs izledim. Beslendim diyeceksem bunlardan beslendim diyebilirim.

Sinema izleyiciliğinin dönüşümü meselesi aslında pek yeni bir tartışma değil. Televizyon, kablolu televizyon, videokaset, DVD gibi evde izleme olanağı sunan her yenilikle beraber yaşanan dönüşümler benzer tartışmalara yol açmıştır. Günümüzde ise özellikle dijital platformlar bu tartışmanın odağında. Siz de ilk olarak BluTV'de gösterilen *Masum* (2017) dizisini çekmişsiniz. Netflix yapımları olan *Roma* (Alfonso Cuarón, 2018) ve *The Irishman* (Martin Scorsese, 2019) hakkındaki fikirlerinizi öğrenebilir miyim? Dijital platformların finanse ettiği bir sinema filmi çekmeyi ister miydiniz? Bu platformları sinemayı besleyen bir kaynak olarak görüyor musunuz?

Seren Yüce: İster miydim bilmiyorum ama “mecbur kalacak mıyım?” sorusunun yanıtı evet olabilir. Scorsese veya Cuarón gibi popüler isimlerin sinemanın akıbetiyle çok ilgilendiklerini düşünmüyorum. Daha çok Netflix'in kendini meşrulaştırma ve büyütme çabalarına araç oldular sanırım. Sinema üretimine de hâkim olmak isteyen platformların, sinemayı yapımcıdan bağımsız yapmaya çalışan sinemacılara nasıl davrandıkları önemli. Hatta onları görmesi elzem.

Netflix sürekli içerik üretirken bunu belli bir izlenebilirliğe göre yapıyor. Yani kendi ana akımını yaratıyor. Buraya film veya dizi yapan yönetmen ve senarist de yine bir kalıba sokulmuş oluyor. Bunun kırılması gerek. Sinemacı özgür bir alan bulabilmeli bu yapılar içinde.

Netflix'ten önce de mesele AVM'lerdeki sinema salonlarıydı. Mesele zaten sürekli sermayeyle karşı karşıya olmakta... Bunun için de sinemaların ve sinemacıların korunması, filmlerin sinema salonlarında gösterilmesine devam edilmesini sağlamak üzere siyasi iradelerin yaptırım gücünü kullanması gerek. Şu anda olduğu gibi bu gücü sansür uygulamak için değil, aksine yapımları özgürleştirmek için kullanmalı.

Bugüne kadarki tüm üretimleriniz gibi pandemi koşullarında yazıp yönettiğiniz *Denge'm* isimli podcast dizisi de çok iyi bir işti. Yazma ve kayıt sürecinden biraz söz eder misiniz? Salgın koşulları ortadan kalktığında da benzer üretilere devam etmek ister misiniz?

Seren Yüce: Denge'm beni yepyeni bir anlatım biçimiyle tanıştırdı. Sesle anlatım öncelikle kendimi fazla ciddiye almaktan uzaklaştırdı ve bu, yazarken çok rahat ettiğim bir esneklik sağladı. Romandaki¹ fikirle ilgili dizi yapma niyetindeydim ama Aten'i görselleştirmekle ilgili parlak bir fikir bulamadığım için durmuştum. Sesle anlatımın kendisi bu parlak fikir oluverdi birden. Metin yazmak anlamında da senaryoya göre daha edebiyata yakın bir yerde duruyor. Bu kadar diyalog ve monolog üzerine kurulu bir anlatım sinemada yapılabilecek bir şey değil, burada kelimelerle oynamak için çok daha fazla alan var.

Kayıt ise 5 günde toplamda aşağı yukarı 10 kişi ile bitirdiğimiz bir süreç oldu. Mikrofonlar ve yalıtımı güçlendirilmiş bir mekândan fazlasına ihtiyaç duymadık. Rahat ve eğlenceli günlerdi diyebilirim. Ses montajı ve miksajda çok zaman geçirdik. Kademe kademe ambiyans seslerini yerleştirdikçe yeni bir şekle büründü ve son halini buldu.

Bu estetik ve disiplin içerisinde daha çok şey yapılabileceğini düşünüyorum. İmaj dünyasının kısıtlaması olmadan sesin yarattığı soyut atmosfer ve farklı dil kullanma biçimleriyle daha çok şeyin anlatılabileceği çok zengin bir alan var. Şu anki en büyük mesele, insanların dramatik bir anlatımın podcast'te olabileceğinin farkında olmamaları. Podcast denilince akla bir konu üzerine muhabbet eden insanlar geliyor çoğunlukla. O yüzden çok daha fazla yapılması lazım.

Şu anda çekimleri devam eden dizi filminden biraz söz edebilir misiniz? Salgın koşullarında çekim yapmak nasıl bir deneyim?

Seren Yüce: Sıkı bir test yaptırma ve maske kullanımıyla seti sorunsuz atlattık. Çok kalabalık bir setti ve herkes gereken özeni göstermeye çalıştı. İşe de yaradı. Hızla ilerleyen ve onlarca bileşenin bir araya geldiği bir ortamda bir noktadan sonra salgın fikri ikinci planda kalıyor ister istemez. Ama bir yandan da maske kullanımının (ve devamlı değişiminin) alışkanlık haline getirilmesi koruyucu bir etki yaratıyor.

***Çoğunluk* (2010) ve *Rüzgârda Salınan Nilüfer'* de (2016) üst-orta sınıfların yaşam pratiklerine ve milliyetçilik, ayrımcılık, hegemonik erkeklik, tüketim kültürü, iletişimsizlik gibi meselelere eleştirel bir perspektifle yaklaşmıştınız. Sayı editörleri olarak Covid-19 Pandemisinin toplumda hâlihazırda varolan eşitsizlikleri daha da derinleştirdiğini, dezavantajlı kesimlerin hayatlarının daha da zorlaştırdığını düşünüyoruz, bu düşünceye katılır mısınız? Sizin gözlemlerinize göre üst-orta sınıfların hayatlarındaki değişim ve dönüşümler neler? Bu deneyimin bizi daha eşitlikçi bir dünyaya doğru götürme olasılığı var mı size göre?**

Seren Yüce: Pandemi zaten varolan çarpık ve ayrımcı düzenin daha da hızlandırılmış halini yaşıyor bize. Tüm düzenin akışını, birden uzun atlamadaki gibi kısa zamanda ileri sardı. Kaygı, depresyon, ölüm korkusu gibi olgular daha geniş kitlelerin düşünce dünyalarına daha kuvvetli bir biçimde nüfuz etmeye başladı. Zaten geçim sıkıntısı ve açlık çeken kesimlerin yaşadığı sorunlar, yine her zamanki gibi iktidarlar ve üst sınıflar tarafından görmezden gelinirken, bu sefer orta sınıfların üst sıralarına doğru da ekonomik anlamda bir çöküş yaşanmaya başladığı için bu ayrımcılık, adaletsizlik ve eşitsizlik daha farkına varılır bir olgu haline geliyor ve gelecek sanırım. Bir kurtuluşa ya da devrime evrilir mi bir öngörüm yok ama %5'lik zengin kesimin zannettiği kadar pürüzsüz bir yer olmadığı anlaşılıyor dünyanın. Üst orta sınıflar evde yemek yapmayı ve yogayı keşfederek yalnızlıklarını kamufle etmeye çalışıyorlar fakat yoğun bir depresyon halinin de içine giriliyor. Bir değişim olacaksa bu açlığa itilen kesimlerin talepleriyle olacak sanırım.

Pek çok sinemaseverin de merak ettiğini düşündüğüm bir soru ile bitireyim: Yeni sinema filminizi ne zaman izleyebileceğiz?

Seren Yüce: Henüz ben de bilmiyorum. Bu her gün bizi aptala çeviren zamanların içimde biraz durulmasını beklemem gerek gibi gözüküyor.

Sizin eklemek istediğiniz şeyler var mıdır? Vakit ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

Seren Yüce: Büyük bir dönüşümün içinden geçiyoruz, insanlık bir kabuk değiştiriyor gibi geliyor bana... Birçok konu muallâk bir yerde sallanıyor gibi bir hissim var. İnsanın kendini yeniden tanımladığı bir zamandayız. Bu yüzden cevaplar biraz avare kalmış olabilir. Ben teşekkür ederim.

ORCID ID

ÇAĞLA KARABAĞ

<https://orcid.org/0000-0001-9410-959X>

Declaration of Conflicting Interests

The author declared that there were no conflicts of interest with respect to the authorship or the publication of this article.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazar bu makalenin yazarlık veya yayımlanmasına ilişkin olarak hiçbir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Sonnotlar

ⁱ Murat Gülsoy'un *Yalnızlar için Özel bir Hizmet* isimli romanı.